

Introduktion til virksomhedens bogføring og regnskab

Kapitel 7

Udbygning af varetransaktionernes
registreringssystem inden for rammerne
af det dobbelte bogholderi

Hvor er vi?

Kap. 1 og 2:

Varetransaktioner beskrevet som handlingskæder og registreringer

Kap. 3 og 4:

Resultat- og likviditetsbeskrivelser for handels- og fremstillingsvirksomheder

Kap. 5, 6 og 7:

Det dobbelte bogholderi (debet og kredit)

Kap. 8:

Virksomhedens lønsomhedsmønster (resultatopgørelse)

Kap. 9:

Virksomhedens lønsomhedsmønster (balance)

Kap. 10 og 11:

Gennemgang af fuldstændig bogførings- og afslutningsproces

Kap. 12:

Perspektivering af bogholderi og regnskab

Valg af underkonti

- Valget af underkonti er principielt et frit valg – dog er det hensigtsmæssigt med systematik
- Underkonti vil være af følgende overordnede typer:
 - Aktiver i form af likvide beholdninger
 - Aktiver i form af beholdninger, som binder likviditet
 - Passiver i form af finansieringskilder fra andre end virksomhedens ejere, såkaldt fremmedkapital
 - Passiver i form af egenfinansiering med indskudte midler fra virksomhedens ejere, såkaldt egenkapital
 - Passiver i form af egenfinansiering med indtjente midler (overført over- eller underskud), såkaldt egenkapital

Debet og kredit

Aktivsiden (aktiv-konti):

Debet betyder forøgelse

The diagram for the active side consists of two light blue shapes. The top shape is a horizontal rectangle with a pointed left side and a pointed right side, containing the text 'Debet betyder forøgelse'. The bottom shape is a horizontal rectangle with a pointed left side and a pointed right side, containing the text 'Kredit betyder formindskelse'.

Kredit betyder formindskelse

Passivsiden (passiv-konti):

Kredit betyder forøgelse

The diagram for the passive side consists of two light blue shapes. The top shape is a horizontal rectangle with a pointed left side and a pointed right side, containing the text 'Kredit betyder forøgelse'. The bottom shape is a horizontal rectangle with a pointed left side and a pointed right side, containing the text 'Debet betyder formindskelse'.

Debet betyder formindskelse

Det formålsinddelte dækningsbidragsregnskab

- Resultatkontoen står på passivsiden, hvilket betyder at
 - debet repræsenterer omkostninger (passivet bliver mindre)
 - kredit repræsenterer indtægter (passivet bliver større)
- Se farvede ringe på næste slide

Det formålsinddelte dækningsbidragsregnskab

Balancekonto							
Konti for aktiver (Debet-Konti)				Konti for passiver (Kredit-Konti)			
Debet		Kredit		Debet		Kredit	
Konto for varedebitorer		Konto for lager af færdige varer		Konto for variable omk. for solgte varer		Konto for salgsindtægter	
Øges	Mindskes	Øges	Mindskes	Resultat mindskes	Resultat øges	Resultat mindskes	Resultat øges
Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
2s) 70 5s) 70 7s) 70 3s) 100 4s) 80 6s) 80 8s) 50			2vo) 50 5vo) 50 7vo) 50 3vo) 80 4vo) 50 6vo) 50 8vo) 35	Underkonto for handlingskæderne nr. 2, 5 og 7		Underkonto for handlingskæderne nr. 2, 5 og 7	
				2vo) 50			2s) 70
				5vo) 50			5s) 70
				7vo) 50			7s) 70
				150			210
				Underkonto for handlingskæde nr. 3		Underkonto for handlingskæde nr. 3	
				3vo) 80			3s) 100
				80			100
				Underkonto for handlingskæderne nr. 4 og 6		Underkonto for handlingskæderne nr. 4 og 6	
				4vo) 50			4s) 80
6vo) 50			6s) 80				
100			160				
Underkonto for handlingskæde nr. 8		Underkonto for handlingskæde nr. 8					
8vo) 35			8s) 50				
35			50				
I alt salg og variable omkostninger				365			520

Figur 7.1. Eksempel på specifikation af resultatopgørelse efter varetransaktionernes egenart, den såkaldte formålsinddeling. Tal med) henviser til handlingskædenr. "s"=salgsindtægter, "vo"=variable omkostninger.

Det formålsinddelte dækningsbidragsregnskab

	Varegrupper				I alt
	A	B	C	D	
Varesalg	210	100	160	50	520
- Variable omkostninger	-150	-80	-100	-35	-365
= Dækningsbidrag	60	20	60	15	155
Dækningsgrad	29%	20%	38%	30%	30%

Figur 7.2. Eksempel på et formålsinddelt dækningsbidragsregnskab.

$$\text{Dækningsgrad (DG)} = \frac{\text{Dækningsbidrag (DB)}}{\text{Varesalg}}$$

Det artsinddelte dækningsbidragsregnskab

Konti for aktiver (Debet-Konti)				Konti for passiver (Kredit-Konti)			
Produktionskonto		Konto for lager af færdige varer		Konto for variable omk. for solgte varer		Konto for salgsindtægter	
Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Produktionskonto for omk. til materialer		Konto for materialer i lager af færd. varer		Konto for materialer i de solgte varer			
		2) 30	2) 30	2) 30			2) (70)
		3) 50	3) 50	3) 50			3) (100)
		4) 25	4) 25	4) 25			4) (80)
5) (30)	5) 30	5) 30	5) 30	5) 30			5) (70)
6) (25)	6) 25	6) 25	6) 25	6) 25			6) (80)
7) (30)	7) 30	7) 30	7) 30	7) 30			7) (70)
8) (20)	8) 20	8) 20	8) 20	8) 20			8) (50)
9) (50)	9) 50	9) 50					
10) (20)	10) 20	10) 20					
(175)	175	280	210	210			
		UL 70					
Produktionskonto for omk. til arbejdsløn		Konto for løn i lager af færdige varer		Konto for løn i de solgte varer			
		2) 20	2) 20	2) 20			
		3) 30	3) 30	3) 30			
		4) 25	4) 25	4) 25			
5) (20)	5) 20	5) 20	5) 20	5) 20			
6) (25)	6) 25	6) 25	6) 25	6) 25			
7) (20)	7) 20	7) 20	7) 20	7) 20			
8) (15)	8) 15	8) 15	8) 15	8) 15			
9) (30)	9) 30	9) 30					
10) (15)	10) 15	10) 15					
(125)	125	200	155	155			
		UL 45		365			(520)

Figur 7.3. Eksempel på opdeling af produktionskonto, konto for lager af færdige varer samt konto for variable omkostninger for solgte varer på underkonti for henholdsvis materialeomkostninger og lønomkostninger. Tal i parentes angiver, at de tilhørende debiteringer/krediteringer ikke er medtaget. Tal med) henviser til handlingskædenr. "UL"=ultimo lager.

Det artsinddelte dækningsbidragsregnskab

Periodens dækningsbidragsregnskab		
	Beløb	%
Varesalg	520	100
- Variable omkostninger:		
Materialer	210	40
Arbejds løn	155	30
Variable omkostninger i alt	– 365	70
= Dækningsbidrag	155	30

Figur 7.4. Eksempel på et dækningsbidragsregnskab med artsinddeling af de variable fremstillingsomkostninger.

Reskonto

- En reskonto er en hjælpebog, som ofte bruges ved f.eks.:
 - Betalingsmellemværender med én enkelt debitor eller kreditor
- Reskonto i flertal = reskontri